

عنوان مقاله:

افزایش بهره وری منابع آب و خاک در شرایط خشکسالی با استفاده از مدل پهنه بندی اقلیمی - کشاورزی - مطالعه موردی استان همدان

محل انتشار:

نهمین سمینار سراسری آبیاری و کاهش تبخیر (سال: 1386)

تعداد صفحات اصل مقاله: 10

نویسندگان:

محمودرضا بهبهانی - دانشیار گروه مهندسی آبیاری و زهکشی پردیس ابوریحان - دانشگاه تهران

علی رحیمی خوب - استادیار گروه مهندسی آبیاری و زهکشی پردیس ابوریحان - دانشگاه تهران

رضا نجفی - استادیار گروه مهندسی آبیاری و زهکشی پردیس ابوریحان - دانشگاه تهران

محمدهادی نظری فر - کارشناس آموزشی و پژوهشی گروه مهندسی آبیاری و زهکشی پردیس ابوریحان - دان

خلاصه مقاله:

محدودیت های منابع آب و خاک و سایر عوامل تولید ضرورت استفاده کارا و بهینه از منابع و نهاده های موجود را مشخص می نماید. با برنامه ریزی و تخصیص بهینه نهاده ها امکان افزایش بهره وری عوامل تولید میسر می گردد. امروزه با بروز خشکسالی های پیاپی و کاهش منابع آبی، مهندسان و حتی کشاورزان را به فکر افزایش بهره وری از منابع محدود آب و خاک نموده است. در نتیجه با برنامه ریزی دقیق بر اساس استعدادهای و محدودیت های هر منطقه که عمدتاً اقلیم نیز یکی از عوامل موثر در این راه می باشد می توان توسعه پایدار مطمئنی را حتی برای شرایط بحرانی ایجاد نمود. هدف از این مطالعه بررسی و ارزیابی مقوله مدیریت ریسک خشکسالی و در نظر گرفتن تمهیدات لازم است. لذا در این مطالعه به بررسی و تحلیل روش های آماری برای پایش و کمی کردن خشکسالی های منطقه همدان توسط نمایه استاندارد شده بارش پرداخته می شود. زمان، مکان و وسعت مناطقی که مستعد خطر خشکسالی می باشند با استفاده از سیستم اطلاعات جغرافیایی و نرم افزارهای تهیه شده تعیین و با تحلیل ریسک رویداد خشکسالی های کشاورزی، در نهایت سطح منطقه از نظر شدت رخداد خشکسالی به 5 طبقه پهنه بندی می گردد. از آن جاکه انتخاب محصولات سازگار با اقلیم و توان اراضی هر ناحیه به خصوص در شرایط خشکسالی از جمله عوامل افزایش بهره وری آب در کشاورزی است، در ادامه بر اساس مدل پهنه بندی اقلیمی کشاورزی که توسط سازمان خواربار جهانی به منظور بهینه سازی استفاده از منابع آب وزیر و غیره ارائه گردید، گسترش مکانی مناسب کشت گندم که یکی از محصولات مهم منطقه همدان می باشد در شرایط خشکسالی تعیین می شود. نتایج مطالعه برای ریسک وقوع طولانی ترین خشکسالی ها شدت بیشتری را در مناطق جنوب شرقی، شمالی و مرکزی منطقه و برای ریسک وقوع شدیدترین تداوم خشکسالی ها، شدت بالاتری را در مناطق شمالی، غرب و جنوب شرقی منطقه نشان می دهد. ترکیب و همپوشانی نقشه های مربوط به ریسک با نقشه های حاصل از مدل پهنه بندی اقلیمی کشاورزی، نقشه تغییرات قابلیت مکانی می توان تولید محصول را در هر یک از طبقات وقوع ریسک طولانی ترین تداوم ها و شدیدترین تداوم های خشکسالی حاصل نمود که این موضوع امکان تعیین اولویت مکانی منطقه کشت و مدیریت ریسک خشکسالی را در طبقات متفاوت مناطق مستعد ریسک خشکسالی را فراهم می نماید.

کلمات کلیدی:

خشکسالی، سیستم اطلاعات جغرافیایی، همدان، مدل پهنه بندی اقلیمی کشاورزی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/38554>

